

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној
финансијској ревизији Општине Невесиње
за период 01.01-31.12.2018. године**

Број: РВ046-19

Бања Лука, 12.08.2019. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	10
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење буџета.....	13
	6. Финансијски извјештаји.....	13
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	13
	6.1.1. Приходи и примици	14
	6.1.2. Расходи и издаци	15
	6.1.3. Разлика у финансирању.....	20
	6.2. Биланс успјеха	21
	6.2.1. Приходи	21
	6.2.2. Расходи.....	21
	6.2.3. Финансијски резултат	21
	6.3. Биланс стања.....	22
	6.3.1. Актива.....	22
	6.3.2. Пасива.....	26
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	27
	6.4. Биланс новчаних токова.....	28
	6.5. Временска неограниченост пословања.....	28
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	28
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје.....	28

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Невесиње који обухвата: Биланс стања, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима са стањем на дан 31.12.2018. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, Консолидовани годишњи финансијски извјештај Општине Невесиње истинито и објективно приказује, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200-1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године није проведен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер извјештај о попису имовине и обавеза није у року усвојен од стране надлежног органа и резултати пописа (отпис, расходовање) нису евидентирани у пословне књиге у 2018. години.

Као што је наведено под тачком 6. извјештаја:

Приликом сачињавања Консолидованог финансијског извјештаја за 2018. годину Општина Невесиње није извршила консолидацију како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер није извршила укључивање контролисаних ентитета.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.1. извјештаја:

Краткорочна финансијска имовина није на дан билансирања процијењена са становишта наплативости, због чега су прецијењени краткорочна потраживања и финансијски резултат текућег периода у износу од 38.520 КМ, а потцијењени су спорна потраживања у износу од 34.801 КМ и корекција потраживања и расходи од усклађивања вриједности краткорочних потраживања у износу од 38.520 КМ, што

није у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.2. извјештаја:

У пословним књигама у 2018. години није евидентиран пословни догађај који се односи на Уговор о отплати на рате дуга насталог у поступку издавања одобрења за грађење пословно-стамбеног објекта на локалитету "Војни логор" Невесиње у вриједности од 89.473 КМ, због чега су на дан билансирања потцијењени дугорочна потраживања и дугорочно разграничени приходи у износу од 59.278 КМ и краткорочна потраживања, приходи обрачунског карактера и финансијски резултат текућег периода у износу од 30.195 КМ. Наведено није у складу са чланом 67. и 71. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.3. извјештаја:

Пословни објекти који су дати под закуп нису класификовани као инвестициона имовина у складу са параграфом 7-38. МРС-ЈС 16 – Инвестициона имовина и чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

За произведену сталну имовину нису примијењене амортизационе стопе прописане Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике, нити је донесен акт о разлозима одступања и амортизационим стопама које се примјењују, сходно члану 5. наведеног правилника.

Као што је наведено под тачком 6.3.3. извјештаја:

У ванбилансној евиденцији нису евидентирани пословни догађаји како је прописано чланом 92. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер у оквиру исте нису евидентирани неповучена кредитна средства и примљене гаранције.

Као што је наведено под тачком 6.7. извјештаја:

Напомене уз финансијске извјештаје не садрже све потребне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и нису у потпуности објелодањене информације према захтјевима МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје је објелодањено, да су финансијски извјештаји Општине Невесиње састављени у складу са начелом сталности пословања, уз претпоставку да Општина Невесиње неће обуставити пословање у догледној будућности.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су по нашем професионалном мишљењу, била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2018. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 12.08.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Невесиње за 2018. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у Консолидованом годишњем финансијском извјештају Општине Невесиње за 2018. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:

Код провођења процедура јавних набавки у 2018. години нису у потпуности поштоване одредбе Закона о јавним набавкама, јер није: проведен преговарачки поступак и закључен анекс уговора за додатне радове на реконструкцији и надоградњи објекта Дома културе; проведен поступак набавке услуга одржавања возила и поступак набавке хране за исхрану дјеце.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.5. извјештаја:

Код додјеле средстава гранта организацијама и удружењима нису успостављени критеријуми за расподелу истих.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Невесиње обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима.

Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Невесиње.

Бања Лука, 12.08.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- 1) попис имовине и обавеза врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) у консолидовани финансијски извјештај Општине укључују финансијски извјештаји контролисаних ентитета у складу са одредбама члана 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 3) процјена краткорочних потраживања врши на дан билансирања у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике; ванбилансна евиденција врши у складу са чланом 92. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и обавезе за субвенције, грантове и дознаке исказују у складу са Прилогом 2 Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;
- 4) да се финансијска имовина признаје у складу са чланом 67. и 71. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 5) са надлежним институцијама, континуирано предузимају активности на рјешавању имовинско правних односа у вези са власништвом над имовином која се води на Општини или њеним правним предницима; пословни објекти који су дати под оперативни (пословни) закуп признају као инвестициона имовину, у складу са параграфом 7-38. МРС-ЈС 16 – Инвестициона имовина и чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и обрачун амортизације врши у складу са Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике;
- 6) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане информације које омогућавају разумијевање финансијских извјештаја, као и додатне информације које нису приказане у финансијском извјештају у складу са захтјевима МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- 1) уговори на одређено вријеме закључују у складу са чланом 61. став (1) тачка 2) Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе и обрачун дневница по основу службених путовања врши у складу са чланом 7. Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;
- 2) примјена поступака јавних набавки врши уз досљедну примјену Закона о јавним набавкама;

- 3) буџет Општине сачињава у форми и садржају који су дефинисани Правилником о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета;
- 4) донесу интерни акти којима би се дефинисали критеријуми за расподјелу грантова.

Препоручује се директору ЈУ Дјечији вртић "Света Евгенија царица Милица" Невесиње да обезбиједи да се:

- 5) примјена поступака јавних набавки врши уз досљедну примјену Закона о јавним набавкама.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе;
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе;
- Закон о систему јавних служби;
- Закон о раду;
- Закон о доприносима и Правилник о условима, начину обавјештавања, обрачунавања и уплате доприноса;
- Закон о порезу на доходак и Правилник о примјени Закона о порезу на доходак;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске;
- Закон о утврђивању и преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе;
- Закон о уређењу простора и грађењу;
- Закон о водама;
- Закон о шумама;
- Закон о јавним путевима;
- Закон о концесијама;
- Закон о заштити од пожара;
- Закон о комуналним таксама;
- Закон о комуналним дјелатностима;
- Закон о спорту и Правилник о категоризацији спортова у Републици Српској;
- Закон о социјалној заштити;
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем;
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- Посебни колективни уговор за запослене у области образовања и културе Републике Српске;
- Посебни колективни уговор за запослене у области социјалне заштите Републике Српске;
- Правилник о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Невесиње (у даљем тексту: Општина) се налази у источном дијелу Републике Српске и заузима површину од 923,4 км² (56 насељених мјеста), на којој живи 18.210 становника.

Општина остварује своје надлежности у складу са Уставом, Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске", број 97/16), Статутом и другим важећим прописима, којима су дефинисана подручја одговорности, надлежности органа и начин финансирања.

Органи Општине су Скупштина и начелник. Скупштина коју чини 21 одборник је орган одлучивања и креирања политике, а начелник заступа и представља Општину и носилац је извршне власти.

Средства за рад Општине у 2018. години обезбијеђена су из: пореских и непореских прихода, грантова, трансфера између буџетских корисника, примитака од нефинансијске имовине, зајмова и средстава клириншког дуга.

Према Одлуци Владе Републике Српске о степену развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2018. годину, Општина је сврстана у неразвијене јединице локалне самоуправе.

Ревизијом је обухваћен Консолидовани финансијски извјештај Општине који укључује финансијске извјештаје општинске управе и нижих буџетских корисника: Јавна установа (у даљем тексту: ЈУ) Центар за социјални рад Невесиње, ЈУ Дјечији вртић "Света Евгенија царица Милица", ЈУ Центар за информисање и културу, ЈУ Туристичка организација, ЈУ Народна библиотека Невесиње и ЈУ Средњошколски центар "Алекса Шантић".

Финансијске трансакције се у Главној књизи трезора Општине (у даљем тексту: ГКТ) евидентирају у оквиру фонда 01 (буџет у ужем смислу), фонда 03 (фонд грантова), фонда 04 (фонд средстава приватизације и сукцесије) и фонда 05 (фонд за посебне пројекте).

На достављени Нацрт извјештаја није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је у току 2016. године преглед статуса препорука датих у Извјештају о ревизији Консолидованог финансијског извјештаја Општине Невесиње за 2013. годину. Према Извјештају о провођењу препорука (ИП017-16 од 25.10.2016. године) Општина је од укупно 18 датих препорука: провела девет препорука, дјелимично провела шест препорука и није провела три препоруке.

Овим ревизијским ангажманом је утврђено да нису проведене препоруке у вези са:

- идентификацијом имовине Општине и обрачуном амортизације (веза тачка 6.3.1.3. извјештаја);
- евиденцијом потраживања код ЈУ Дјечији вртић "Света Евгенија царица Милица", иста се и даље води у форми ручних табеларних прегледа;

- успостављеним системом интерне контроле (веза тачка 3. извјештаја);
- интерним актима који дефинишу правила и критеријуми за расподјелу средстава гранта (веза тачка 6.1.2.5. извјештаја);
- процјеном наплативости потраживања на дан билансирања (веза тачка 6.3.1.1. извјештаја);
- Стратегијом развоја локалних путева, јер иста није усвојена од стране Скупштине општине сходно члану 13. став 4. Закона о јавним путевима ("Службени гласник Републике Српске", број 89/13).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и функционисање система интерних контрола општине дјелимично су дефинисани постојећим интерним актима (Статут Општине, Пословник о раду Скупштине општине, Одлука о оснивању Општинске управе, Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста, Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима и Правилник о рачуноводству, рачуноводственим политикама у Општини). Одлуком о оснивању и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе дефинисана су подручја одговорности, надлежности органа, те начини финансирања и функционисања Општине.

У марту 2018. године ступио је на снагу нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста ("Службени гласник Општине Невесиње", број 3/18) према којем је систематизовано 110 радних мјеста са укупно 89 извршилаца. Измјенама наведеног правилника од децембра 2018. године ("Службени гласник Општине Невесиње", број 15/18) у Општинској управи је систематизовано 110 радних мјеста са укупно 90 извршилаца (са територијалном ватрогасном јединицом, у даљем тексту: ТВЈ).

На дан 31.12.2018. године према евиденцијама кадровске службе била су запослена укупно 102 радника (од тога 65 службеника, 33 намјештеника и четири функционера). Од укупног броја службеника 59 је било запослено на неодређено, а шест на одређено вријеме, а од укупног броја намјештеника 27 је било запослено на неодређено и шест на одређено вријеме.

У 2018. години радни однос на неодређено вријеме засновало је 12 радника. У Општини је током године, на одређено вријеме, због повећаног обима посла било запослено четири радника на период дужи од шест мјесеци у континуитету, што није у складу са чланом 61. став (1) тачка 2) Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе ("Службени гласник Републике Српске", број 97/16).

У складу са чланом 14. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 91/16), начелник је рјешењем именовано одговорно лице задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле. У складу са наведеним законом и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле ("Службени гласник Републике Српске", број 99/17), предузете су сљедеће активности: донесен је План за успостављање система финансијског управљања и контроле; пописани су главни пословни процеси и идентификоване су активности у њима и сачињен је извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контрола за период 01.01-31.12.2018. године. У вези са претходно наведеним није састављена изјава о мисији, визији и циљевима и нису идентификовани и процијењени ризици.

Прегледом путних налога је утврђено да је обрачун дневница за службена путовања, у периоду краћем од 12 сати, у појединим случајевима вршен на начин да су исте исплаћиване у пуном износу, што није у складу са чланом 7. Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 73/10).

Записником Пореске управе Републике Српске о извршеној контроли од 28.03.2019. године констатовано је да Општина није вршила обрачун и уплату пореза и доприноса за волонтере за период 2014-2017. године (за 2018. годину обрачун и уплате су урађени у току контроле) и није у законском року исплаћивала обрачунате порезе и доприносе на лична примања. Обрачунате су и затезне камате због неблаговремене исплате обавеза. Наведене обавезе измирене су у априлу 2019. године у износу од 199.683 КМ. Такође, испостављени су и кориговани порески рачуни на непокретности.

У току 2018. године није вршена интерна контрола пословних процеса у Општинској управи, а ни код нижих буџетских корисника.

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2018. години није у потпуности извршен како је прописано чланом 17. став (8), 20. и 25. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза ("Службени гласник Републике Српске", број 45/16), а одступања се односе на сљедеће:

- извјештај о попису имовине и обавеза није благовремено усвојен од надлежног органа (најкасније мјесец дана прије дана истицања рока за припрему и презентацију годишњег финансијског извјештаја); Одлука о усвајању извјештаја о попису усвојена је 27.05.2019. године (објављена у "Службеном гласнику општине Невесиње", број 9/19);
- резултати пописа имовине и обавеза евидентирани су у пословне књиге у 2019. години (отпис, расходовање);
- пописне листе нису овјерене од стране овлашћеног лица;
- извјештај о попису не садржи: преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања, преглед књиговодствених вриједности имовине и обавеза чија стварна стања на дан пописа нису утврђена, са одговарајућим образложењима.

У помоћној књизи нефинансијске имовине није примијењен општи принцип признавања средстава по трошку набавке, укључујући почетне трошкове и накнадне издатке које треба приписати том средству, те аналитичку евиденцију средстава представљају појединачна улагања у имовину.

Поред претходно наведеног, слабости система интерних контрола утврђени су код: процедура јавних набавки, додјеле грантова, процјене наплативости потраживања, евиденција пословних догађаја (дугорочна потраживања, ванбилансна евиденција), што је додатно образложено у осталим тачкама извјештаја.

Сходно наведеном, успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је у потпуности обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност пословања са важећим законима и прописима.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **уговори на одређено вријеме закључују у складу са чланом 61. став (1) тачка 2) Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе;**

- **обрачун дневница по основу службених путовања врши у складу са чланом 7. Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;**
- **попис имовине и обавеза врши у складу са чланом 17. став (8), 20. и 25. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.**

4. Набавке

Општина је планирала јавне набавке (са пет измјена и допуна) у укупној вриједности од 2.641.725 КМ (без пореза на додату вриједност - у даљем тексту: ПДВ).

Према прегледу проведених поступака у току 2018. године проведено је укупно 118 поступака јавних набавки укупне уговорене вриједности од 1.711.856 КМ без ПДВ-а. Укупан број проведених поступака обухвата: четири преговарачка поступка без објаве обавјештења укупне вриједности од 276.401 КМ, шест отворених поступака укупне вриједности од 1.243.316 КМ, седам конкурентских захтјева за достављање понуда укупне вриједности од 119.840 КМ, 99 директних споразума укупне вриједности од 64.821 КМ и два поступка набавки услуга из анекса 2 дио Б Закона о јавним набавкама ("Службени гласник БиХ", број 39/14) у вриједности од 7.478 КМ.

Ревизијским испитивањима 12 различитих поступака јавних набавки у вриједности од 1.471.606 КМ без ПДВ-а, који чине 86% од укупне вриједности реализованих поступака утврђене су сљедеће неусклађености са Законом о јавним набавкама (у даљем тексту: Закон)

- У поступку набавке радова на реконструкцији и надоградњи објекта Дома културе на основу испостављених ситуација реализовано је више за 43.499 КМ у односу на уговорену вриједност, без закљученог анекса уговора и проведеног преговарачког поступка сходно члану 24. тачка а) Закона;
- Код изградње водоводног система Крекови; изградње приступних саобраћајница у Војном логору; изградње путева у насељима Шеховина, Миљевац и Шајбе, радови нису окончани у планираном року због неповољних временских услова. Према одредбама закључених уговора са извођачима радова, у случају неиспуњавања уговорених одредаба, дефинисана је казна у износу од највише 5% вриједности укупно изведених радова која се наплаћује умањењем рачуна по окончаној ситуацији. До дана завршетка ревизије окончане ситуације нису испостављене, а гаранције за уредно извршење уговора су истекле и исте нису продужене;
- Нису проведени поступци набавке услуга одржавања возила општинске управе и ТВЈ у најмањем износу од 22.478 КМ, што није у складу са чланом 3, 6, 87-89. Закона.

ЈУ Дјечији вртић "Света Евгенија царица Милица" Невесиње у 2018. години није провела поступак набавке хране за исхрану дјеце у износу од најмање 8.930 КМ и није донијела интерни правилник о поступку директног споразума, што није у складу са чланом 6, 14. став (1), 15. став (6) и 90. Закона.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се примјена поступака јавних набавки врши у складу са чланом 3, 6, 24. и 87-89. Закона о јавним набавкама.

Препоручује се директору ЈУ Дјечији вртић "Света Евгенија царица Милица" Невесиње да обезбиједи да се примјена поступака јавних набавки врши у складу са чланом 6, 14. став (1), 15. став (6) и 90. Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине је 28.12.2017. године донијела Одлуку о усвајању буџета за 2018. годину у износу од 8.313.613 КМ, а 23.11.2018. године Одлуку о усвајању ребаланса буџета у износу од 9.074.153 КМ (порески приходи 5.172.800 КМ, непорески приходи 815.769 КМ, грантови 428.133 КМ, трансфери између или унутар јединица власти 751.876 КМ, примици за нефинансијску имовину 221.123 КМ, примици од финансијске имовине 3.500 КМ, остали примици 193.473 КМ и неутрошена намјенска средства из ранијих година - кредитна средства 1.487.479 КМ). Ребалансом одобрени расходи и издаци се односе на: расходе за лична примања (2.963.303 КМ), расходе по основу коришћења роба и услуга (1.252.232 КМ), расходе финансирања и друге финансијске трошкове (177.717 КМ), субвенције (160.500 КМ), грантове (740.696 КМ), дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (890.450 КМ), расходе по судским рјешењима (150 КМ), трансфере између или унутар јединица власти (43.200 КМ), буџетску резерву (29.408 КМ), издатке за нефинансијску имовину (2.123.649 КМ), издатке за финансијску имовину (2.500 КМ), издатке за отплату дугова (543.135 КМ) и остале издатке (147.213 КМ). Послије усвајања ребаланса буџета извршене су реалокације у оквиру и између потрошачких јединица у укупном износу од 93.838 КМ.

Буџет општине није сачињен у форми и садржају који су дефинисани Правилником о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета ("Службени гласник Републике Српске", бр. 100/13 и 102/16), односно одлука о усвајању буџета и ребаланса буџета не садржи општи дио буџета који даје приказ буџетских прихода и буџетских расхода (у збирном износу), бруто буџетског суфицита, односно дефицита, нето издатака за нефинансијску имовину, буџетског суфицита, односно дефицита и нето финансирања.

Скупштина општине је 11.12.2018. године донијела Дугорочни план за измирење неизмирених обавеза Општине сходно члану 30. став 1. Закона о фискалној одговорности у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 94/15) на који је Фискални савјет Републике Српске дао позитивно мишљење.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се буџет Општине сачињава у форми и садржају који су дефинисани Правилником о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета.

6. Финансијски извјештаји

Општина није извршила консолидацију при сачињавању финансијског извјештаја за 2018. годину како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике ("Службени гласник Републике Српске", бр. 115/17 и 118/18), јер није извршила укључивање контролисаних ентитета (ЈП "Комус" а.д. Невесиње, ЈП Водовод" а.д. Невесиње, Дом здравља Невесиње и осталих јавних установа чији је оснивач) додавањем нето имовине/капитала из њихових биланса стања у Консолидовани биланс стања Општине.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се у консолидовани финансијски извјештај Општине укључују финансијски извјештаји контролисаних ентитета у складу са одредбама члана 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01 - 31.12.2018. године исказано је у обрасцу Периодични извјештај о извршењу буџета (ПИБ) и обрасцу Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима (ПИФ). Према обрасцу ПИБ исказани су буџетски приходи и примици у износу од 7.859.387 КМ, што је за 13% ниже у односу на ребаланс буџета од 9.074.153 КМ (у оквиру којег су садржана и неутрошена намјенска средства из ранијих година - кредитна средства 1.487.479 КМ), а извршење буџетских расхода и издатака је исказано у износу од 8.443.320 КМ, што је за 7% ниже у односу на ребаланс буџета. Скупштина општине је 25.04.2019. године усвојила Извјештај о извршењу буџета за 2018. годину.

6.1.1. Приходи и примици

Општина је исказала приходе и примитке у износу од 8.571.611 КМ, од чега на: фонду 01 износ од 7.859.387 КМ (приходи од 7.518.818 КМ и примици од 340.569 КМ), фонду 04 приходе од 249.914 КМ и фонду 05 примитке од 462.310 КМ.

6.1.1.1. Приходи

Порески приходи исказани су у износу од 5.450.989 КМ, што је за 5% више у односу на ребаланс буџета. Пореске приходе највећим дијелом чине индиректни порези прикупљени преко Управе за индиректно опорезивање БиХ, порези на лична примања и порези на имовину.

Непорески приходи исказани су у износу од 833.923 КМ, што је за 2% више у односу на ребаланс буџета.

Непорески приходи највећим дијелом се односе на приходе по основу: комуналних накнада и такси (114.589 КМ), накнада по разним основама (488.759 КМ) и пружања јавних услуга (113.362 КМ - од чега су приходи нижих буџетских корисника 112.739 КМ).

Накнаде по разним основама највећим дијелом се односе на: накнаде за грађевинско земљиште (156.333 КМ) по основу Закона о уређењу простора и грађењу ("Службени гласник Републике Српске", бр. 40/13, 2/15, 106/15 и 3/16), накнаде за шуме (174.297 КМ) по основу Закона о шумама ("Службени гласник Републике Српске", бр. 75/08, 60/13), накнаде за воде (35.605 КМ) по основу Закона о водама ("Службени гласник Републике Српске", бр. 50/06, 92/09 и 121/12) и накнада за коришћење комуналних добара (67.790 КМ).

Приходи од пружања јавних услуга највећим дијелом се односе на: уплате родитеља на име услуге ЈУ Дјечији вртић "Света Евгенија царица Милица" Невесиње за смјештај, његу, васпитање и образовање дјеце (59.542 КМ), школарине ученика у средњим школама (20.167 КМ) и уплате по основу пензија два штићеника ЈУ Центар за социјални рад Невесиње који су смјештени у специјализованим установама и за смјештај дјетета у хранитељску породицу (15.085 КМ).

Грантови су исказани у износу од 457.381 КМ на фонду 01 и виши су за 7% од ребаланса буџета, а највећим дијелом се односе на грант од: Владе Србије за реконструкцију Дома културе (293.375 КМ); Фонда за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске по основу Уговора о суфинансирању Пројекта "Реконструкција и санација спортске дворане Невесиња" (80.000 КМ) и по основу Уговора о суфинансирању Пројекта "Унапређење система управљање амбалажним отпадом у Невесињу" (20.000 КМ); правних и физичких лица по основу одржавања "Невесињске олимпијаде 2018. године" (24.087 КМ) и уплате Централне

изборне комисије БиХ по основу општих избора за бруто накнаде члановима бирачких одбора (25.705 КМ).

Трансфери између или унутар јединица власти исказани су у износу од 1.026.439 КМ и то на фонду 01 (776.525 КМ) и фонду 04 (249.914 КМ).

Трансфери исказани на фонду 01 виши су за 3% од ребаланса буџета, а највећим дијелом се односе на трансфере од: Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске за неразвијене општине (61.700 КМ); Министарства финансија Републике Српске, а по основу Одлуке Владе Републике Српске о одређивању приоритетних пројеката из програма јавних инвестиција Републике Српске за финансирање из Буџета у 2018. години, са расподјелом средстава ("Службени гласник Републике Српске", бр. 24/18, 41/18, 57/18, 70/18, 74/18, 76/18, 84/18, 102/18, 111/18, 123/18 и 11/19) за реконструкцију и доградњу Дома културе у Невесињу и водоснабдијевање (350.000 КМ); Министарства здравља и социјалне заштите за ЈУ Центар за социјални рад Невесиње (243.007 КМ) и Службе Предсједника Републике Српске за "Споменик Слободе" у Невесињу (50.000 КМ).

Трансфери исказани на фонду 04 се односе на трансфер Министарства финансија Републике Српске по основу Одлуке Владе Републике Српске о усмјеравању средстава за изградњу и санацију саобраћајница у Општини Невесиње ("Службени гласник Републике Српске", број 102/18).

6.1.1.2. Примици

Примици су исказани у износу од 802.879 КМ, а односе се на примитке: за нефинансијску имовину (219.888 КМ), од финансијске имовине (4.995 КМ), од задуживања (462.310 КМ) и остале примитке (115.686 КМ).

Примици за нефинансијску имовину исказани су на фонду 01 и нижи су за 1% од ребаланса буџета, а највећим дијелом се односе на примитке остварене од продаје земљишта (211.764 КМ).

Примици од задуживања исказани су на фонду 05, а односе се на примитке од задуживања по основу кредита Европске инвестиционе банке - "Пројекат реконструкције водоводног и канализационог система у Општини Невесиње".

Остали примици исказани су на фонду 01 и нижи су за 40% од ребаланса буџета, а највећим дијелом се односе на примитке по основу депозита и кауција (40.789 КМ) и примитке од фондова обавезног социјалног осигурања по основу наплаћених потраживања за породилшко и родитељско одсуство и за вријеме боловања (73.422 КМ).

6.1.2. Расходи и издаци

Општина је исказала расходе и издатке у износу од 9.155.544 КМ, од чега на: фонду 01 износ од 8.443.320 КМ (расходи од 6.193.308 КМ и издаци од 2.250.012 КМ) што је за 7% мање у односу на одобрени ребаланс буџета, фонду 04 износ од 249.914 КМ (издаци) и фонду 05 износ од 462.310 КМ (издаци).

6.1.2.1. Расходи за лична примања запослених

Расходи за лична примања запослених исказани су у износу од 2.963.746 КМ на фонду 01 и у висини су одобреног ребаланса буџета, а односе се на расходе за: бруто плате запослених (2.353.116 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених (567.120 КМ), накнаду плата запослених за вријеме боловања,

родитељског одсуства и осталих накнада плата (19.770 KM) и отпремнине и једнократне помоћи (23.740 KM).

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених, односе се на: топли оброк (175.495 KM), превоз на посао и са посла (45.203 KM), регрес за годишњи одмор (134.027 KM), топли оброк и регрес – порез на доходак (14.148 KM), јубиларне награде (3.521 KM), дневнице за службена путовања (10.099 KM), расходи за остале награде (1.153 KM) и расходи за порезе и доприносе на накнаде (183.475 KM). У складу са Законом о измјенама и допунама Закона о раду ("Службени гласник Републике Српске", број 66/18) и Законом о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак ("Службени гласник Републике Српске", број 66/18) извршено је усклађивање коефицијената за обрачун плате.

6.1.2.2. Расходи по основу коришћења роба и услуга

Расходи по основу коришћења роба и услуга исказани су у износу од 1.278.056 KM на фонду 01, а односе се на расходе по основу: утрошка енергије, комуналних и комуникационих услуга; режијског материјала; материјала за посебне намјене; текућег одржавања; путовања и смјештаја; стручних услуга; услуга одржавања јавних површина и заштите животне средине и осталих некласификованих расхода. У односу на одобрени ребаланс буџета виши су за 2%, а разлика је покривена интерним реалокацијама.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга исказани су у износу од 185.637 KM и нижи су за 2% од одобреног ребаланса буџета. Највећим дијелом се односе на расходе по основу: утрошка електричне енергије (61.861 KM), централног гријања (15.701 KM), утрошка дрвета (8.147 KM), утрошка лож уља (15.905 KM), водовода и канализације (9.210 KM), услуга одвоза смећа (22.268 KM), услуга коришћења фиксног телефона (14.924 KM), мобилних телефона (7.803 KM), интернета (9.988 KM) и поштанских услуга (11.903 KM).

Расходи за режијски материјал исказани су у износу од 38.572 KM и виши су за 4% у односу на одобрени ребаланс буџета. Највећим дијелом се односе на расходе за: обрасце и папир (14.238 KM), канцеларијска помагала (3.038 KM), хемијски материјал (5.236 KM), службена гласила (2.807 KM), стручне часописе (2.506 KM), књиге (1.904 KM) и остали режијски материјал (1.826 KM)

Расходи за материјал за посебне намјене исказани су у износу од 1.706 KM и нижи су за 3% у односу на одобрени ребаланс буџета.

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 164.443 KM и виши су за 4% у односу на одобрени ребаланс буџета. Највећим дијелом се односе на расходе за: текуће одржавање објеката друмског саобраћаја (100.004 KM), текуће одржавање превозних средстава (25.416 KM), остале услуге и материјал за текуће поправке и одржавање опреме (26.952 KM).

Расходи за текуће одржавање објеката друмског саобраћаја највећим дијелом се односе на расходе по основу санације путева и улица на територији Општине (Братач, Грабовица, Залужје) и санација ударних рупа на асфалтном коловозу у градском подручју Општине и селу Дрежањ, поправке (насипање) локалних макадамских путева. Расходи за текуће одржавање опреме највећим дијелом обухватају расходе за текуће одржавање превозних средстава (веза тачка 4. извјештаја).

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у износу од 40.122 KM и нижи су за 5% у односу на одобрени ребаланс буџета. Највећим дијелом се односе на

расходе по основу: службених путовања у земљи (2.359 KM), утрешка бензина (6.865 KM) и нафте и нафтних деривата (26.578 KM).

Расходи за стручне услуге исказани су у износу од 67.124 KM и нижи су за 2% у односу на одобрени ребаланс буџета, а највећим дијелом се односе на расходе за: услуге осигурања (8.434 KM), услуге информисања и медија (17.337 KM), геодетско-катастарске услуге (6.394 KM), услуге одржавања рачунарских програма (6.427 KM), трошкове одржавања лиценци (8.681 KM) и остале стручне услуге (10.749 KM). Ови расходи обухватају расходе за услуге маркетиншког оглашавања на Херцег РТВ Требиње; услуге системског одржавања сервера, подржавање програма DocuNova и Finova по закљученом уговору са Itineris д.о.о. Тузла; трошкове Oracle техничке подршке за период 01.01-31.12.2018. године по уговору са Министарством финансија Републике Српске; технички преглед изведених радова на изградњи ВН 10кв кабла Нова болница-Загајнице-Бојишта на НН мрежу од стране Контура д.о.о. Требиње; годишњи закуп простора на интернету и одржавање веб странице на годишњем нивоу од стране Ground д.о.о. Сарајево.

Расходи за услуге одржавање јавних површина исказани су у износу од 348.830 KM и виши су за 7% у односу на одобрени ребаланс буџета. Највећим дијелом се односе на расходе по основу: зимске службе (82.995 KM), чишћења јавних површина (146.743 KM) и по основу утрешка електричне расвјете на јавним површинама (112.783 KM). Трошкови зимске службе обухватају услуге чишћења снијега пружене од стране "Грађевинске услуге Тешановић" СП Невесиње и "Вуковић грађевински радови" СП Невесиње, као и зимско одржавање локалних путева и градских улица од стране "МДМ" д.о.о. Невесиње и "Грађевинске услуге Тешановић" СП Невесиње по закљученим уговорима у 2018. години. Трошкови чишћења јавних површина обухватају комуналне услуге заједничке комуналне потрошње и одржавање градског гробља по закљученом уговору од 22.02.2018. године са ЈП "Комус" а.д. Невесиње наконведеног преговарачког поступка без објаве обавјештења. Трошкови одржавања јавне расвјете обухватају трошкове настале по испостављеним фактурама од стране "Електро-Херцеговина" а.д. Требиње.

Остали неklasификовани расходи исказани су у износу од 431.622 KM и виши су за 1% у односу на одобрени ребаланс буџета, а највећим дијелом се односе на расходе по основу: бруто накнада за рад ван радног односа (217.773 KM), репрезентације (107.169 KM), пореза и доприноса на терет послодавца (52.682 KM) и остале непоменуте расходе (49.694 KM)

Расходи за бруто накнаде за рад ван радног односа највећим дијелом се односе на бруто накнаде: волонтерима (16.140 KM), члановима управних и надзорних одбора (10.912 KM), члановима комисија и радних група (30.226 KM) и скупштинским одборницима (149.023 KM).

Расходи по основу репрезентације обухватају расходе по основу: репрезентације у земљи (12.395 KM), организације пријема, манифестација и слично (90.870 KM) и расходе за поклоне (3.790 KM).

Угоститељске услуге су остварене у складу са правима прописаним Правилником о ограничењу трошкова репрезентације. Трошкови организације пријема, манифестација и слично се односе на услуге организације пријема и манифестација током одржавања прослава Дана општине, славе општине Спасовдана, манифестација Невесињска пушка и Невесињска олимпијада. У складу са Одлуком о наградама и наградном фонду "Невесињска олимпијада 2018" ("Службени гласник Општине Невесиње", број 9/18) утврђени су износи награда и наградни фонд за све такмичаре олимпијаде по дисциплинама. Сачињавају се извјештаји о поретку

освојених мјеста са одржаних такмичења током трајања олимпијаде, обрасци додијељених награда по освојеним мјестима у виду диплома и освојених новчаних износа, као и сумарни финансијски извјештај са олимпијаде за 2018. годину. Укупан износ трошкова за одржавање манифестације "Невесинска олимпијада 2018" износе 71.469 КМ.

Остали непоменути расходи највећим дијелом се односе на накнаде члановима бирачких одбора и обрачунате доприносе на поменуте накнаде (45.103 КМ).

6.1.2.3. Расходи финансирања и други финансијски трошкови

Расходи финансирања и други финансијски трошкови исказани су у износу од 186.610 КМ, а највећим дијелом се односе на расходе по основу камата на примљене зајмове (176.827 КМ). У односу на одобрени ребаланс буџета виши су за 5%. Разлика је покривена интерном реалокацијом.

6.1.2.4. Субвенције

Субвенције су исказане у износу од 159.340 КМ и ниже су за 1% у односу на одобрени ребаланс буџета. Односе се на субвенције нефинансијским субјектима у области пољопривреде, водопривреде и шумарства (118.750 КМ) и субвенције нефинансијским субјектима у области саобраћаја и веза (40.590 КМ).

Субвенције нефинансијским субјектима у области пољопривреде, водопривреде и шумарства се односе на подстицаје у области производње млијека (105.030 КМ), водопоје (9.998 КМ) и подстицаје за подизање нових засада јабучастог, коштичавог и јагодастог воћа (3.722 КМ).

Субвенције нефинансијским субјектима у области саобраћаја и веза се односе на субвенције за превоз ђака.

Субвенционисање претходно наведених активности дефинисано је Одлуком начелника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја у области мљекарства од 01.02.2018. године, Правилником о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде, Правилником о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за подизање воћних засада и Правилником о критеријима, начину и поступку усклађивања и регистрације редова возње аутобуских линија на подручју општине Невесиње.

6.1.2.5. Грантови

Грантови су исказани у износу од 736.097 КМ и нижи су за 1% у односу на одобрени ребаланс буџета, а односе се на текуће грантове (518.379 КМ) и капиталне грантове (217.718 КМ).

Текући грантови се односе на:

Грантове непрофитним субјектима у земљи, а највећим дијелом се односе на грантове:

- политичким организацијама (15.006 КМ);
- хуманитарним организацијама, односно Црвеном крсту (13.500 КМ);
- спортским и омладинским организацијама (186.200 КМ);
- етничким и вјерским организацијама (7.358 КМ);
- за афирмацију породице и заштиту права жена, дјеце, избјеглих и расељених лица, бораца и особа са инвалидитетом од 196.990 КМ (највећим дијелом се односе на грантове додијељене Борачкој организацији (60.000 КМ), Удружењу родитеља дјеце и омладине са посебним потребама "Моја нада" (68.000 КМ), Организацији породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила

- (18.280 KM), Удружењу породица са проблемима стерилитета "Бебе" (20.000 KM), Удружењу грађана "Мултипла склероза" (16.200 KM);
- у области здравствене и социјалне заштите, заштите животне средине и комуналне дјелатности (40.000 KM), а односе се на грантове додијељене: Удружењу пензионера (20.000 KM), Општој болници Невесиње (10.000 KM) и Дому здравља Невесиње (10.000 KM);
  - у области образовања, научно-истраживачке дјелатности, културе и информација од 24.117 KM (најзначајнији грантови одобрени су за активности КУД Невесиње 6.000 KM; плесној групи "Lets dance" 3.000 KM; СКПД Просвјета 3.000 KM; етно групама "Св.Димитрије" и "Симонида" 3.000 KM);
  - остали текући грантови непрофитним субјектима у земљи од 35.208 KM (најзначајнији грантови одобрени су Савезу општина Источне Херцеговине 13.516 KM; НВО Инфо центар 6.000 KM; Синдикалној организацији 5.500 KM; Ловачком друштву 3.000 KM).

Капитални грантови највећим дијелом се односе на грантове спортским и омладинским организацијама и удружењима (24.982 KM), етничким и вјерским организацијама и удружењима (11.000 KM) и остали капитални грантови (174.500 KM). Остали капитални грантови се односе на грантове додијељене ЈП "Комус" а.д. Невесиње (14.500 KM) за изградњу еко-дворишта за кабасти отпад на локалитету Буковик и ЈП "Водовод" а.д. Невесиње за реконструкцију водоводне и канализационе мреже у улици Милоша Обилића (160.000 KM).

Корисници грант средстава доставили су извјештаје о намјенском трошењу средстава.

Општина је дио средстава гранта додијелила у оквиру ребалансом одобрених позиција и за те намјене (културно умјетничким друштвима, социјално хуманитарним удружењима, удружењима националних мањина, вјерским институцијама, спортским организацијама и сл.), без дефинисаних правила и критеријума за расподелу истих и одлуке/закључка начелника.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се донесу интерни акти којима би се дефинисали критеријуми за расподелу грантова.

6.1.2.6. Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова

Дознаке на име социјалне заштите исказане су у износу од 829.178 KM и ниже су за 7% у односу на одобрени ребаланс буџета. Односе се на: текуће дознаке које се исплаћују од стране ЈУ Центра за социјални рад Невесиње корисницима социјалне заштите – штићеницима и дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите (626.908 KM) и текуће дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Општине (202.270 KM).

Текуће дознаке корисницима социјалне заштите (штићеницима) односе се на: сталну новчану помоћ (100.855 KM), додатак за помоћ и његу другог лица (352.430 KM), помоћ за оспособљавање за рад дјецe и омладине (41.443 KM), једнократну новчану помоћ (18.977 KM) и остале текуће дознаке (67.861 KM).

Текуће дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Општине највећим дијелом се односе на дознаке: за инвалиднине (27.800 KM), ученицима, студентима и појединцима у области науке и културе (162.580 KM) и помоћи пензионерима и незапосленим лицима (18.122 KM).

Додјела претходно наведених средстава дефинисана је интерним правилима и критеријумима.

6.1.2.7. Трансфери између различитих јединица власти

Трансфери између различитих јединица власти исказани су у износу од 40.131 КМ и за 7% су нижи у односу на одобрени ребаланс буџета. Односе се на поврате погрешно уплаћених јавних прихода Републици, другим јединицама локалне самоуправе и фондовима социјалне сигурности (683 КМ) и доприносе за здравствену заштиту социјално угрожених (39.459 КМ).

6.1.2.8. Издаци

Издаци су исказани у износу од 2.962.236 КМ, а односе се на издатке за: нефинансијску имовину (2.268.493 КМ), финансијску имовину (2.874 КМ), отплату дугова (543.302 КМ) и остале издатке (147.567 КМ).

Издаци за нефинансијску имовину исказани су на фонду: 01 у износу од 1.556.269 КМ, 04 у износу од 249.914 КМ и 05 у износу од 462.310 КМ.

Издаци исказани на фонду 01 нижи су за 27% од одобреног ребаланса буџета, а највећим дијелом се односе на издатке за: изградњу и прибављање грађевинских објеката (480.120 КМ), инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (912.576 КМ).

Издаци исказани на фонду 04 односе се на изградњу и санацију саобраћајница у Општини из средстава клириншког дуга, а издаци исказани на фонду 05 односе се на улагања из кредитних средстава Европске инвестиционе банка по "Пројекту реконструкције водоводног и канализационог система у Општини Невесиње".

Издаци за финансијску имовину исказани су на фонду 01 у износу од 2.874 КМ и виши су за 15% од одобреног ребаланса буџета, а покривени су интерном реалокацијом. Односе се на одобрене аконтације плате запосленима по рјешењу начелника.

Издаци за отплату дугова исказани су на фонду 01 (543.302 КМ) и у висини су одобреног ребаланса буџета, а односе се на издатке за отплату главнице примљених зајмова у земљи чија је сврха задужења инвестиционо улагање у реконструкцију путне и комуналне инфраструктуре, расвјету, изградњу стамбених објеката и рефинансирање дуга.

Остали издаци исказани су на фонду 01 у износу од 147.567 КМ и у висини су одобреног ребаланса буџета, а највећим дијелом се односе на издатке по основу пореза на додату вриједност (79.816 КМ), депозита и кауција (21.707 КМ) и издатке за накнаде плата за породилшко одсуство и боловања који се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања (31.408 КМ).

6.1.3. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању у обрасцу ПИФ, настала као разлика између исказаних буџетских прихода и примитака са неутрошеним намјенским средствима у износу од 9.292.263 КМ и исказаних буџетских расхода и издатака у износу од 9.155.544 КМ, исказана је у позитивном износу од 136.719 КМ, а чине је: буџетски дефицит (-473.181 КМ) и нето финансирање (609.900 КМ). Нето финансирање је исказано као разлика по основу примитака од: финансијске имовине (4.995 КМ), задуживања (462.310 КМ), осталих примитака (115.686 КМ) и неутрошених намјенских средстава (720.652) и умањена по основу издатака за: финансијску имовину (2.874 КМ), отплату дугова (543.302 КМ) и осталих издатака (147.567 КМ).

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи су у Билансу успјеха исказани у износу од 8.140.564 КМ, а односе се на пореске и непореске приходе, грантове, трансфере између буџетских јединица (за која су објашњења наведена у тачки 6.1.1. овог извјештаја) и приходе обрачунског карактера.

Приходи обрачунског карактера исказани су у износу од 371.831 КМ, а односе се на:

- приходе од усклађивања вриједности имовине у износу од 42.710 КМ (највећим дијелом настали по основу наплаћених спорних потраживања из ранијег периода);
- добитке од продаје имовине у износу од 102.475 КМ (највећим дијелом од продаје земљишта);
- помоћи у природи у износу од 294.106 КМ (највећим дијелом се односе на учешће УНДП-а у реконструкцији и санацији спортске дворане "Невесиња");
- остали приходи обрачунског карактера у негативном износу од 71.679 КМ, а који се односе на обрачунате приходе из трансакција размјене који нису праћени приливом готовине у моменту евидентирања па се исти исказују у оквиру прихода обрачунског карактера (нпр. закуп, јавне услуге, обрачун за шуме), те настали због специфичности евидентирања промјена преузетих из Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима Пореске управе Републике Српске и
- приходе обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти у износу од 4.219 КМ.

По налазу ревизије исказани су мање за 30.195 КМ (веза тачка 6.3.1.2. извјештаја). За исти износ потцијењен је и финансијски резултат текуће године.

6.2.2. Расходи

Расходи су у Билансу успјеха исказани у износу 7.752.806 КМ, а односе се на: текуће расходе и трансфере између различитих јединица власти у износу од 6.193.311 КМ (за која су објашњења дата у тачки 6.1.2. овог извјештаја) и расходе обрачунског карактера у износу од 1.559.495 КМ.

Расходи обрачунског карактера највећим дијелом се односе на:

- набавну вриједност реализованих залиха у износу од 22.533 КМ;
- расходе по основу амортизације у износу од 1.441.535 КМ (веза тачка 6.3.1.3. извјештаја);
- расходе од усклађивања вриједности имовине у износу од 88.758 КМ (највећим дијелом се односе на пренос краткорочних потраживања старијих од годину дана на спорна потраживања по Извјештају Пореске управе Републике Српске – 76.775 КМ) и
- губитке од продаје имовине у износу од 1.707 КМ (остварени по основу продаје земљишта).

По налазу ревизије исказани су мање за 38.520 КМ (веза тачка 6.3.1.1. извјештаја). За исти износ прецијењен је и финансијски резултат текуће године.

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха као разлика прихода (8.140.564 КМ) и расхода (7.752.806 КМ) исказан је позитиван финансијски резултат у износу од 387.758 КМ. Према налазу ревизије прецијењен је најмање у износу од 8.325 КМ, јер су потцијењени приходи

обрачунског карактера у износу од 30.195 КМ и расходи обрачунског карактера у износу од 38.520 КМ (веза тачке 6.2.1, 6.2.2, 6.3.1.1. и 6.3.1.2. извјештаја).

6.3. Биланс стања

6.3.1. Актива

Пословна актива Општине на дан 31.12.2018. године исказана је у нето износу од 69.639.693 КМ. Према налазу ревизије пословна актива је потцијењена (нето) у износу од 50.953 КМ, а због неизвршене корекције краткорочних потраживања старијих од 12 мјесеци у износу од 38.520 КМ и неевидентирања пословног догађаја у 2018. години у вези са Уговором о отплати на рате дуга насталог у поступку издавања одобрења за грађење у износу од 89.473 КМ.

6.3.1.1. Краткорочна финансијска имовина и разграничења

Краткорочна финансијска имовина и разграничења на дан 31.12.2018. године исказана је у нето износу од 1.609.782 КМ (брutto вриједности од 2.246.373 КМ и исправке вриједности од 636.591 КМ). Односи се на: готовину и готовинске еквиваленте (987.153 КМ), краткорочне пласмане (7.385 КМ), краткорочна потраживања (416.684 КМ), краткорочна разграничења (31.904 КМ) и краткорочну финансијску имовину и разграничења између или унутар јединица власти (166.656 КМ).

Готовина и готовински еквиваленти односе се на средства на жиро рачунима (985.629 КМ) и благајни (1.524 КМ).

Краткорочни пласмани се односе на одобрене аконтације плате запосленима по рјешењу начелника.

Краткорочна потраживања исказана су у нето износу од 416.684 КМ (брutto вриједности од 1.053.275 КМ и исправке вриједности од 636.591 КМ), а највећим дијелом се односе на потраживања по основу: ненаплаћених пореза, доприноса и непореских прихода (298.002 КМ), пореза, доприноса и непореских прихода за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату до годину дана (14.939 КМ) и по основу ПДВ-а (78.593 КМ).

Потраживања за неплаћене порезе, доприносе и непореске приходе у нето износу од 298.002 КМ (брutto вриједности од 919.832 КМ и исправке вриједности од 621.830 КМ) се највећим дијелом односе на: пореска потраживања евидентирана на основу Извјештаја Пореске управе Републике Српске (62.454 КМ), потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе (комуналне накнаде - 135.672 КМ) и потраживања по основу закупа и накнаде за шуме (93.841 КМ). Спорна потраживања за ненаплаћене порезе највећим дијелом се односе на потраживања по основу пореза на непокретности (111.818 КМ), пореза на лична примања (62.660 КМ), разне комуналне таксе (49.121 КМ) и потраживања из ранијег периода (са 2005. годином), а по основу општег пореза на промет (26.101 КМ).

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана такође су евидентирани на основу Извјештаја Пореске управе Републике Српске.

Потраживања по основу ПДВ-а односе се на ПДВ исказан на авансној факури добављача која је везана за пројекте (фонд 05) за које Општина има право поврата, јер се финансирају из кредита Европске инвестиционе банке.

Краткорочна потраживања нису на дан билансирања процијењена са становишта њихове наплативости (осим пореских потраживања), односно потраживања која нису

наплаћена у року од 12 мјесеци од датума доспијећа нису класификована као ненаплатива потраживања, што није у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. У складу са наведеним прецијењени су потраживања за ненаплативе непореске приходе и финансијски резултат текућег периода, а потцијењени су спорна потраживања за ненаплативе непореске приходе, корекција потраживања за ненаплативе непореске приходе и расходи од усклађивања вриједности краткорочних потраживања у износу од 34.801 КМ (веза тачке 6.2.2. и 6.2.3. извјештаја).

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 31.904 КМ, а највећим дијелом се односе на дате авансе за извођење радова санације, реконструкције и доградње путева (8.938 КМ) и за трошкове превоза и монтаже дјечијег игралишта "Мега стилу" д.о.о. Подгорица (19.167 КМ). Општина је покренула спор против "Мега стила" д.о.о. Подгорица за поврат уплаћених средстава јер није извршила испоруку дјечијег игралишта (веза тачка 6.6. извјештаја).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти исказана су у износу од 166.656 КМ, а највећим дијелом се односе на потраживања по основу: расподеле јавних прихода на дан 31.12.2018. године који су на јединствени рачун трезора Општине дозначени почетком наредне године (67.198 КМ), новчана давања за кориснике права из Закона о социјалној заштити (25.718 КМ), трансфера од Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске за неразвијене општине (15.425 КМ), средстава из програма јавних инвестиција – водоснабдијевање Општине (27.503 КМ) и рефундација за накнаду плате од фондова социјалне сигурности (21.263 КМ). Општина није извршила на дан билансирања корекцију потраживања по основу рефундација боловања од фондова социјалне сигурности, што није у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. У складу са наведеним прецијењени су потраживања по основу рефундација за накнаду плата и финансијски резултат текућег периода, а потцијењени су корекција потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса и расходи од усклађивања вриједности краткорочних потраживања у износу од 3.719 КМ (веза тачке 6.2.2. и 6.2.3. извјештаја).

Препоручује се начелнику да обезбједи да се процјена краткорочних потраживања врши на дан билансирања у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.3.1.2. Дугорочна финансијска имовина

Дугорочна финансијска имовина исказана је у износу од 2.116.326 КМ, а односи се на: акције и учешћа у капиталу (2.013.206 КМ) и потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања (103.120 КМ).

Акције и учешћа у капиталу односе се на учешће Општине по основу власништва у привредним друштвима на подручју Невесиња, и то код: ЈП "Водовод" а.д. Невесиње у износу од 1.861.657 КМ или 64,99% акцијског капитала, ЈП "Комус" а.д. Невесиње у износу од 126.049 КМ или 64,99% акцијског капитала и Земљорадничке задруге "Натура флора" а.д. Невесиње у износу од 25.500 КМ или 51% акцијског капитала.

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања евидентирана су на основу Извјештаја Пореске управе Републике Српске.

У пословним књигама Општине у 2018. години није евидентиран пословни догађај који се односи на Уговор о отплати на рате дуга насталог у поступку издавања одобрења за грађење пословно-стамбеног објекта на локалитету "Војни логор" Невесиње у вриједности од 89.473 КМ, од чега се 11.670 КМ односи на накнаду за уређења градског грађевинског земљишта и 77.803 КМ на једнократну земљишну ренту. Уговор је закључен 04.06.2018. године између Општине и "МДМ" д.о.о. Невесиње. Наведено није у складу са чланом 67. и 71. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и са 31.12.2018. године потцијењени су дугорочна потраживања и дугорочно разграничени приходи у износу од 59.278 КМ и краткорочна потраживања која доспијевају на наплату у року до годину дана и приходи обрачунског карактера у износу од 30.195 КМ. Потцијењен је и финансијски резултат текуће године за 30.195 КМ (веза тачке 6.2.1. и 6.2.3. извјештаја).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се финансијска имовина признаје у складу са чланом 67. и 71. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.3.1.3. Нефинансијска имовина у сталним средствима

Нефинансијска имовина у сталним средствима на дан 31.12.2018. године исказана је у нето износу од 65.876.183 КМ (брutto вриједности од 89.983.772 КМ и исправке вриједности од 24.107.589 КМ), а односи се на: произведену сталну имовину (29.839.019 КМ), драгоцености (12.000 КМ), непроизведену сталну имовину (35.417.699 КМ) и нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми (607.465 КМ). Повећање вриједности нефинансијске имовине у сталним средствима у 2018. години извршено је по основу нових улагања, евидентирања Рјешења о проведеној промјени Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове, а смањење по основу обрачунатих трошкова амортизације, продаје и расходовања.

Произведену сталну имовину чине зграде и објекти (28.772.521 КМ), постројења и опрема (1.030.812 КМ) и нематеријална произведена имовина (35.686 КМ).

У току године повећана је вриједност произведене сталне имовине највећим дијелом по основу:

- адаптације објекта Дома културе (566.365 КМ);
- адаптације Спортске дворане "Невесињка" (362.239 КМ);
- изградња приступних саобраћајница у Војном логору и Улице Николе Пашића (303.353 КМ);
- изградња путева у насељима Шеховина, Миљевац и Шајбе (136.248 КМ);
- изградња путева у селима Братач, Грабовица и Залужје (201.076 КМ);
- изградња улица V батаљона, Иве Андрића и Вука Караџића (96.956 КМ);
- изградња водоводног система Крекови (72.497 КМ);
- набавке ровокопача (59.670 КМ).

Наведена имовина смањена је највећим дијелом због корекције вриједности за ефекте обрачунате амортизације 1.441.535 КМ.

Начелник Општине је 27.02.2019. године именовao Комисију за утврђивање ревалоризационе вриједности сталних средстава у употреби, чија је књиговодствена (садашња) вриједност сведена на нулу. У складу са чланом 41. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, буџетски корисници који примјењују модел набавне вриједности за вредновање сталних средстава имају обавезу да пређу на примјену ревалоризованог модела вредновања средстава чија је књиговодствена вриједност сведена на нулу. Увидом у књиговодствено стање сталних средстава у употреби,

Комисија је констатовала да код 547 средстава у употреби (56 средстава се односи на ТВЈ) набавна вриједност и исправка вриједности износе 6.029.007 КМ. Анализом сваког средства утврђена је нова појединачна ревалоризациона вриједност у укупном износу од 2.657.215 КМ. Одлуку о усвајању извјештаја Комисије за утврђивање ревалоризационе вриједности сталних средстава у употреби, чија је књиговодствена вриједност сведена на нулу донио је начелник Општине 26.04.2019. године ("Службени гласник Општине Невесиње", број 9/19). Ефекти ревалоризације евидентирани су у пословне књиге Општине у 2019. години.

Поред претходно наведеног, утврђено је и сљедеће:

- Књиговодственом евиденцијом је обухваћен значајан дио имовине Општине, која се састоји из ствари на којима право располагања, управљања или коришћења има Општина, а која је стечена: наслеђивањем, одлуком државног органа, финансирањем из средстава буџета (гдје се Општина јавља као правни сљедбеник установа и институција које су престале да постоје) и сл. гдје спадају: земљиште, зграде (пословни и други објекти), улице, простор за паркирање и објекти комуналне инфраструктуре. Општина је евидентирала имовину, али за исту нису предузете довољне активности у складу са Законом о утврђивању и преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе (није извршена у потпуности идентификација имовине која по основу наведеног закона припада Општини);
- Имовина која је дата у закуп није евидентирана као инвестициона имовина у складу са параграфом 7-38. МРС-ЈС 16 - Инвестициона имовина и чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- За произведену сталну имовину није вршен обрачун амортизације у складу са Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике ("Службени гласник Републике Српске", број 110/16), нити је у складу са чланом 5. наведеног правилника донесен акт о разлозима одступања и амортизационим стопама које се примјењују.

Драгоцјености су исказане у износу од 12.000 КМ, а односе се на умјетничке слике евидентирани у оквиру Општинске управе.

Непроизведена стална имовина највећим дијелом се односи на земљиште (35.327.215 КМ). Земљиште је класификовано у пољопривредно, градскограђевинско и остало грађевинско земљиште. У 2018. години вриједност земљишта се повећало на основу евидентирања Рјешења оведеној промјени Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове подручна јединица Невесиње од 15.02.2018. године у износу од 753.630 КМ (површина земљишта износи 150.726 м²). У току године извршена је продаја земљишта књиговодствене вриједности 106.740 КМ, путем усменог јавног надметања - лицитације (веза тачке 6.1.1.2, 6.2.1. и 6.2.2. извјештаја).

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми исказана је у износу од 607.465 КМ, а највећим дијелом се односи на производно услужну опрему у припреми - пречистач (462.310 КМ), која је финансирана из кредитних средстава Европске инвестиционе банка по "Пројекту реконструкције водоводног и канализационог система у Општини Невесиње".

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **са надлежним институцијама, континуирано предузимају активности на рјешавању имовинско правних односа у вези са власништвом над имовином која се води на Општини или њеним правним предницима;**

- *пословни објекти који су дати под оперативни (пословни) закуп признају као инвестициона имовину, у складу са параграфом 7-38. МРС-ЈС 16 – Инвестициона имовина и чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;*
- *обрачун амортизације врши у складу са Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике.*

6.3.2. Пасива

Пословна пасива је на дан 31.12.2018. године исказана у износу 69.639.693 КМ, а односи се на краткорочне обавезе и разграничења (1.562.003 КМ), дугорочне обавезе и разграничења (3.836.471 КМ) и властите изворе (64.241.219 КМ).

6.3.2.1. Краткорочне обавезе и разграничења

Краткорочне обавезе и разграничења исказани су у износу од 1.562.003 КМ, а односе се на обавезе: по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана 540.495 КМ (по основу кредита: "UniCredit Bank" а.д. Бања Лука од 396.650 КМ, "Addiko Bank" а.д. Бања Лука од 132.051 КМ и "Нова банка" а.д. Бања Лука од 11.794 КМ); за лична примања (385.147 КМ); из пословања у земљи (373.066 КМ); за субвенције (85.695 КМ); за грантове (89.869 КМ); за дознаке на име социјалне заштите (70.753 КМ) и трансакције између или унутар јединица власти (16.977 КМ).

Обавезе из пословања највећим дијелом се односе на обавезе: према добављачима (326.293 КМ), физичким лицима (21.799 КМ), по основу пореза и доприноса на терет послодавца (4.802 КМ) и примљене депозите и кауције у земљи (19.082 КМ).

У оквиру обавеза за субвенције у износу од 51.450 КМ и обавеза за грантове у износу од 6.212 КМ исказане су обавезе за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (стипендије), што није у складу са Прилогом 2 Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике ("Службени гласник Републике Српске", бр. 98/16, 115/17 и 118/18).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се обавезе за субвенције, грантове и дознаке исказују у складу са Прилогом 2 Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти односе се на обавезе према Министарству финансија Републике Српске по основу кредитних средстава из Пројекта Свјетске банке за реконструкцију и обнову (12.902 КМ) и по основу више уплаћених јавних прихода (4.075 КМ).

Мултилатералном компензацијом у току 2018. године измирене су обавезе према добављачима у износу од 16.684 КМ.

У периоду од датума извјештавања до 28.02.2019. године измирене су обавезе из претходног периода у укупном износу од 732.766 КМ.

6.3.2.2. Дугорочне обавезе и разграничења

Дугорочне обавезе и разграничења исказани су у износу од 3.836.471 КМ, а односе се на обавезе по зајмовима примљеним од банака (2.903.059 КМ) и из трансакција са другим јединицама власти (933.412 КМ).

Дугорочне обавезе по зајмовима примљеним од банака исказане су у износу главнице по кредитима који доспијевају у периоду дужем од годину дана и то:

2.574.568 КМ према "UniCredit Bank" а.д. Бања Лука, по једном одобреном кредиту и 328.491 КМ према "Addiko Bank" а.д. Бања Лука, по два одобрена кредита.

Претходно наведени кредити су узети за финансирање инфраструктурних пројеката на подручју Општине као што су стамбена, комунална и путна инфраструктура; рефинансирање дугорочног дуга и финансирање пренесених обавеза.

Дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти односе се на задужење према Влади Републике Српске по основу зајмова које је Општина искористила по "Пројекту реконструкције водоводног и канализационог система у Општини Невесиње" и "Пројекту Свјетске банке за реконструкцију и обнову Републике Српске".

По "Пројекту реконструкције водоводног и канализационог система у Општини Невесиње", дугорочне обавезе за недоспјелу главницу кредита су исказане у износу од 791.470 КМ, а односе се на кредит одобрен од Европске инвестиционе банке (ЕИВ). Влада Републике Српске – Министарство финансија је 31.03.2015. године са Општином закључила Уговор о преносу кредитних средстава ЕИВ-а на износ од 1.461.933 КМ. Кредитна средства се повлаче у траншама и са 31.12.2018. године повучено је 791.470 КМ. Рок отплате кредита је 25 година са грејс периодом од осам година, каматна стопа фиксна или промјенљива са фиксним интервалом (Euribor + 2%) израчуната по процедури ЕИВ-а.

6.3.2.3. Властити извори

Властити извори исказани су у износу од 64.241.219 КМ, а односе се на трајне изворе средстава (38.258.252 КМ) и финансијски резултат (25.982.967 КМ - финансијски резултат ранијих година 25.595.209 КМ и позитиван финансијски резултат текуће године 387.758 КМ).

Трајни извори средстава највећим дијелом се односе на земљиште (35.327.215 КМ) и учешће у капиталу код привредних друштава (1.987.706 КМ).

Финансијски резултат текуће године образложен је под тачком 6.2.3. извјештаја.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

На дан биланса 31.12.2018. године није исказана вриједност ванбилансне активе/пасиве.

Општина није евидентирала пословне промјене у ванбилансној евиденцији у складу са чланом 92. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер нису евидентиране пословне промјене које се односе на:

- неповучена кредитна средства Европске инвестиционе банке по "Пројекту реконструкције водоводног и канализационог система у Општини Невесиње" у износу од 669.535 КМ и
- примљену гаранцију за уредно извршење уговора од извођача "HP Investing" д.о.о. Мостар у износу од 10.408 КМ која је истекла 08.01.2019. године.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се у ванбилансној евиденцији евидентирају пословне промјене у складу са чланом 92. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова Општина је исказала позитиван нето новчани ток из пословних активности у износу од 1.323.765 КМ, негативан нето новчани ток из инвестиционих активности у износу од 1.234.260 КМ и негативан нето новчани ток из активности финансирања у износу од 543.302 КМ. Нето смањење готовине исказано је у износу од 453.797 КМ. Исказана готовина и готовински еквиваленти на почетку периода у износу од 1.440.949 КМ, позитиван нето новчани ток из пословних активности, негативан нето новчани ток из инвестиционих активности и негативан нето новчани ток из активности финансирања, дају стање новчаних средстава на крају периода у износу од 987.152 КМ.

Биланс новчаних токова Општине је састављен на начин како је прописано чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника ("Службени гласник Републике Српске", број 15/17) и пружа релевантне информације о новчаним токовима у складу са MPC-JC 2 - Извјештај о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје је, у складу са одредбама MPC-JC 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15. ц и 38), објелодањено да су финансијски извјештаји Општине састављени у складу са начелом сталности пословања, уз претпоставку да Општина неће обуставити пословање у догледној будућности.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањено је пет судских спорова укупне вриједности 62.591 КМ као потенцијалне обавезе и три судска спора укупне вриједности 6.902 КМ као потенцијална потраживања. Општина је покренула спор против "Мега стил" д.о.о. Подгорица за поврат средстава јер није извршена испорука дјечијег игралишта. Тужба је одбачена због ненадлежности суда. По уговору који је закључен 12.07.2016. године Општина је платила трошкове превоза и монтаже мобилијара за дјечије игралиште (19.167 КМ).

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Напомене уз финансијски извјештај Општине за 2018. годину пружају неопходне опште податке о Општини, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама, али исте не задовољавају захтјеве појединих MPC-JC и члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника јер нису у потпуности објелодањене информације:

- о новчаним токовима који произилазе из инвестиционих активности и активности финансирања, према захтјевима MPC-JC 2 - Извјештај о новчаним токовима, параграфи 25, 26. и 56;
- за сваку класу некретнина и опреме признатих у финансијским извјештајима: о корисном вијеку употребе или стопама амортизације, бруто књиговодствену вриједност и акумулирану исправку вриједности на почетку и на крају периода, усклађивање књиговодствене вриједности на почетку и на крају периода, о структури сталних средстава која се и даље користе али им је књиговодствена вриједност једнака нули, према захтјевима MPC-JC 17 - Некретнине, постројења и опрема, параграфи 88, 89. и 94;
- нису образложени узроци и значајне разлике исказаних расхода и прихода у односу на претходну годину;

- обавезама из пословања у смислу да се не наводи предмет набавке по којем је обавеза настала и према којим добављачима; као ни обавезама за субвенције, грантове и дознаке јер обухватају само сумарне вриједности без детаљнијег образложења;
- структури неизмирених обавеза на дан 31.12.2018. године, у складу са параграфом 128. МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја;
- да ли је вршено усаглашавање потраживања и обавеза на дан 31.12.2018. године и да ли су по том основу утврђена одступања (неусаглашени ИОС-и);
- о отписаним потраживањима како је дефинисано чланом 73. став (6) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике с обзиром да су резултати пописа из 2018. године и отпис евидентирани у пословне књиге у 2019. години.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане информације које омогућавају разумијевање финансијских извјештаја, као и додатне информације које нису приказане у финансијском извјештају у складу са захтјевима МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Ревизијски тим

Невенка Лубурић, с.р.

Драган Зјајић, с.р.

Константин Павловић, с.р.